

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 14 iulie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2017, declarate de avocata Svetlana Moraru în numele părții civile Moghiliov Vladimir, și de avocata Ludmila Bîrcă în numele inculpatului

*Golovei Anatoli Xxxx, născut la
xx xxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxx Xxxx,
r-nul Xxxxxxxx, cetățean al Republicii Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 04.01.2017 – 14.07.2017,
instanța de apel: 15.08.2017 – 04.10.2017,
instanța de recurs: 11.12.2017 – 13.02.2018.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 14 iulie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Golovei Anatoli a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 1 an.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate *Vasilenco* Liudmila prejudiciul material de 4465,15 lei.

Acțiunea civilă înaintată de *Maghiliov Vladimir, în interesele minorului Moghiliov Xxxxx* a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța a constatat că la 29 august 2016, orele 13.45, inculpatul Golovei Anatoli conducea automobilul „Mercedes 416 CDI”, număr de înmatriculare X XX XXX, maxi-taxi pe ruta 180, în mun. Chișinău, pe str. Mihai Eminescu, din direcția str. A. Mateevici spre str. București. În timpul deplasării, la intersecția str. Mihai Eminescu cu str. M. Kogălniceanu, inculpatul, ignorând din imprudență cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 357 din 13.05.2009 și anume pct. 45. 1): „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, pct. 20. Semnalele luminoase pentru dirijarea circulației au următoarele semnificații: 1) Semnalul de culoare roșie interzice trecerea. La semnalul roșu al semaforului (cu excepția celui reversibil) vehiculele vor fi oprite înaintea liniei de oprire (indicatorului 5.73) sau înaintea trecerii marcate pentru pietoni, iar în lipsa acestora - imediat înaintea semaforului. Dacă semaforul este suspendat deasupra sau plasat pe cealaltă parte a intersecției, în lipsa liniei de oprire (indicatorului 5.73) sau a trecerii marcate pentru pietoni, vehiculele vor fi oprite în fața intersecției, fără a crea obstacole pietonilor”, nu a manifestat dexteritate în conducere, nu a ținut cont de faptul că deplasarea pe acel tronson de drum era dirijată de semafoare, nu a observat că pentru direcția sa de deplasare era inclusă culoarea roșie a semaforului, care-i interzicea deplasarea de mai departe, a continuat deplasarea și a intersectat str. M. Kogălniceanu, producând impactul cu partea frontală a unității de transport pe care o conducea, cu o altă unitate de transport de model „Mitsubishi Space Wagon Universal”, număr de înmatriculare XXX XXX, în partea laterală dreaptă (ambele uși), condusă de către Moghiliov Vladimir, care se deplasa pe str. M. Kogălniceanu spre str. Ismail la culoarea verde a semaforului.

Urmare a impactului, ambele unități de transport au fost tehnic deteriorate, iar pasagerii din automobilul „Mitsubishi Space Wagon Universal”, număr de înmatriculare XXX XXX, *Vasilicenco* Liudmila și Moghiliov Xxxxx, care în momentul impactului se aflau pe banca din spate, au suportat diferite vătămări corporale.

La *Vasilicenco* Liudmila, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2906/D din 05.10.2016, s-au constatat excoriații la nivelul gambei stângi, echimoză la nivelul membrului inferior stâng, fractura coastei VI pe stânga, calificate ca vătămări corporale medii.

La minorul Xxxxx Moghiliov, diagnosticul primar stabilit de către medici au fost excoriațiile cutanate frontale, iar conform raportului de constatare medico-legală nr. 4433 din 03.09.2016, nu au fost constatate careva leziuni corporale vizibile.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece probele administrate i-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației și exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

La fel, instanța a conchis ca admită *integral* acțiunea civilă înaintată de partea vătămată **Vasilenco** Liudmila, în mărime de 4465,15 lei, așa cum aceasta a fost probată și recunoscută de inculpat.

Totodată, instanța a indicat că cu referire la acțiunea civilă înaintată de Maghiliov Vladimir *în interesele minorului Moghiliov Xxxxx* în care solicită încasarea prejudiciului material în mărime de 29.000 lei, este oportun să fie admisă în principiu, deoarece nu au fost prezentate probe care ar confirma mărimea prejudiciului pretins.

3. Avocata Svetlana Moraru a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată **Vasilenco** L., cu dispunerea încasării din contul inculpatului a prejudiciului material în sumă de 4465,15 lei și a celui moral în mărime de 5000 lei.

Apelanta a indicat că instanța de fond, cu toate ca indicat că admite integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată **Vasilenco** L., a dispus încasarea din contul inculpatului doar a prejudiciului material de 4465,15 lei, omițând să se expună referitor la prejudiciul moral solicitat de aceasta.

Instanța de fond nu a cercetat sub toate aspectele pretenția privind încasarea pagubei materiale și morale, neelucidând pe deplin suferințele fizice și psihice suportate de partea vătămată **Vasilenco** L., în măsura în care compensația bănească stabilită de instanță ar putea atenua aceste suferințe cauzate în urma săvârșirii infracțiunii.

3.1. A declarat apel și partea civilă Moghiliov Vladimir, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpat să fie încasată paguba materială în mărime de 29.000 lei, drept prejudiciu produs în urma accidentului rutier.

Apelantul a invocat, că cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală. Despre punerea pe rol și judecarea ei, nu a cunoscut, cu toate că urma să fie citat pentru a se expune.

Astfel, instanța a admis în principiu o acțiune civilă inexistentă - înaintă de Moghiliov Vladimir în interesele minorului Moghiliov Xxxxx, cu toate că el nu este reprezentantul legal al nepotului său, așa cum acesta are mamă și tată, care nu au careva pretenții față de inculpat.

Instanța de fond, la judecarea cauzei nu a respectat procedura de citare legală și nu a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complet și obiectiv a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2017, apelul părții civile Moghiliov Vladimir a fost respins ca nefondat, apelul avocatei Svetlana Moraru a fost admis, casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre.

A fost admisă parțial acțiunea civilă a părții vătămate **Vasilenco** Liudmila.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate **Vasilenco** Liudmila prejudiciul material de 4465,15 lei și moral de 4000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că partea vătămată **Vasilenco L.**, cu respectarea prevederilor art. 219 Cod de procedură penală, a înaintat către inculpat o acțiune civilă prin care a solicitat încasarea a 4465,15 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de tratament și a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Instanța de fond a admis integral acțiunea civilă, dar a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate doar a 4465,15 lei cu titlu de prejudiciu material și nu s-a expus în genere asupra sumei de 5000 lei, pretinsă drept prejudiciu moral.

Însă, având în vedere circumstanțele cauzei, acele daune materiale și morale care au fost cauzate părții vătămate **Vasilenco L.** prin acțiunile inculpatului, ținând cont de gradul de vinovăție al ultimului, de starea sănătății a părții vătămate, pentru repararea daunei materiale și morale cauzate părții civile **Vasilenco L.** este echitabilă și suficientă, pentru a aduce satisfacție în recuperarea prejudiciului material, suma de 4465,15 lei și cea de 4000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin ordonanța din 21.11.2016, Moghiliov Vladimir a fost recunoscut în calitate de parte civilă. Însă, careva acțiune civilă în corespundere cu prevederile art. 221 Cod de procedură penală, de către acesta nu a fost înaintată.

Nu poate fi reținut argumentul lui că nu ar fi fost citat, or, a cunoscut despre existența cauzei penale, în care a fost recunoscut ca parte civilă la etapa de urmărire penală, iar instanța de fond i-a admis acțiunea civilă, lăsând ca asupra cuantumului prejudiciului invocat să se expună instanța civilă.

Consecvent, instanța nu a respins acțiunea civilă ci doar admițând-o în principiu a pus în sarcina instanței civile și a lui Moghiliov V., a prezenta probele ce justifică cerința ultimului, iar în situația probării prejudiciului instanța civilă va satisface pretențiile acestuia.

Instanța de fond, întemeiat a aplicat dispozițiile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, admițând acțiunea civilă în principiu, or, Moghiliov V. nu a prezentat suficiente probe concludente, pertinente și admisibile întru confirmarea sumelor pretinse, nu a prezentat dovezi confirmative, facturi, ordine de încasare, eventualele liste de prețuri.

5. Avocata Moraru Svetlana a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de Moghiliov Vladimir privind încasarea prejudiciului material în mărime de 29.000 lei.

Recurenta a invocat, că instanța de apel eronat a conchis cu referire la temeinicia sentinței prin care a fost admisă în principiu o acțiune civilă inexistentă - înaintată de Moghiliov V. în interesele minorului Moghiliov D., cu toate că el nu

este reprezentantul legal al nepotului lui, deoarece acesta are părinți, care nu au avut careva pretenții față de inculpat.

Instanța de apel s-a contrazis, indicând că motivele invocate în apel nu afectează soluția sentinței, deoarece acțiunea civilă nu a fost respinsă ci doar admisă în principiu, punând în sarcina instanței civile și a lui Moghiliov V. prezentarea probelor ce justifică cerința ultimului, iar în situația probării prejudiciului, instanța civilă va satisface pretențiile acestuia. Or, în sentința instanței de fond, nu este indicat nimic din ceea ce ar indica la admiterea acțiunii civile înaintate de Moghiliov V., fiind menționat doar că: „*se admite în principiu acțiunea civilă înaintată de Moghiliov V. în interesele minorului Moghiliov D.*”.

La fel, instanța de apel, eronat a indicat că nu poate fi reținut ca întemeiat argumentul lui Moghiliov V. "că nu a fost citat", acesta cunoscând despre existența cauzei penale, în care a fost recunoscut ca parte civilă la etapa de urmărire penală. Or, art. 319 Cod de procedură penală stabilește că judecarea cauzei poate avea loc numai dacă părțile sunt legal citate și procedura de citare este îndeplinită. Faptul că Moghiliov V. a cunoscut despre existența cauzei penale date nu demonstrează că procedura de citare a fost îndeplinită și el nu a cunoscut despre ora și ziua când a avut loc ședința de judecată, iar afirmația instanței de apel precum că acțiunea civilă a lui Moghiliov V. a fost admisă de instanța de fond, lăsând ca asupra cuantumului prejudiciului invocat să se expună instanța civilă, este una complet greșită, deoarece sentința nu conține așa soluție.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocata Ludmila Bîrcă, în numele inculpatului, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile civile înaintate de Vasilenco L. și Moghiliov V. să fie respinse.

Recurenta a invocat, că hotărârile contestate sunt neîntemeiate și nefondate în partea ce ține de admiterea acțiunii civile.

Potrivit materialelor cauzei, acțiunea civilă în procesul penal respectiv a fost înaintată de **Vasilenco** Liudmila și nu de **Vasilenco** Liudmila, însă instanțele de fond și de apel, nemotivat și nefondate au încasat din contul inculpatului în beneficiul lui **Vasilenco** Liudmila (parte vătămată neexistentă în procesul penal), prejudiciul material de 4465,15 lei și a celui moral de 4000 lei, iar în total suma de 8465,15 lei.

La fel, cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, iar partea vătămată Moghiliov V. nu a fost prezent nici la o ședință de judecată și nu a înaintat acțiune civilă în cadrul procesului penal.

Însă, instanța de fond a admis în principiu o acțiune civilă inexistentă - înaintată de Moghiliov V., în interesele minorului Moghiliov D., cu toate că acesta nu este reprezentantul legal al ultimului, pe motiv că acesta are mamă și tată, care nu au careva pretenții față de inculpat.

Astfel, instanțele de fond și de apel, incorect au admis în principiu acțiunea civilă a părții vătămate Moghiliov V., ori contrar celor reținute, ultimul nu a înaintat acțiune civilă la faza de judecare a cauzei.

În cazul neprezentării părții civile la faza de judecată, dacă aceasta a fost constituită ca parte civilă în cadrul urmăririi penale, în asemenea situații, instanța lasă acțiunea civilă fără soluționare, iar partea civilă își menține dreptul de a intenta acțiunea civilă în modul prevăzut de procedura civilă.

Inculpatul nu este de acord să achite prejudiciul moral și material unei persoane necunoscute – *Vasilenco L.* și nici prejudiciul material lui Moghiliov V.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 364¹ alin. (5) Cod de procedură penală, în caz de admitere a cererii ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întreabă partea civilă, partea civilmente responsabilă dacă propun administrarea de probe, după care instanța procedează la dezbateri judiciare. Conform art. 385 alin. (1) pct. 10) – 11) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă, dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă. În corespundere cu art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea, în tot sau în parte, ori o respinge. În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă. Potrivit prevederilor art. 219 alin. (1), 220 alin. (1), 221 alin. (1), 222 alin. (1), 225 alin. (3) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice căror le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. Acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal

până la terminarea cercetării judecătorești. Persoana fizică care a intentat acțiunea civilă, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată, este recunoscută în calitate de parte civilă. Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. La adoptarea sentinței de condamnare, instanța este obligată să examineze acțiunea civilă, pornită în cauza penală, să acorde părților cuvânt în privința ei, să expună în sentință opiniile lor și, referindu-se la legea materială, să ia una din hotărârile prevăzute în art.387 alin.(1) Cod de procedură penală (*Hotărârea Plenumului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 27.*).

Dacă partea vătămată solicită recunoașterea în calitate de parte civilă și înaintea acțiunea civilă în conformitate cu prevederile art. 221 Cod de procedură penală, instanța prin încheiere protocolară admite cererea în temeiul art. 61 Cod de procedură penală. Totodată, instanța va solicita părții civile să-și formuleze pretențiile în aceeași ședință. În cazul când partea civilă nu și-a formulat acțiunea, acesta nu reprezintă temei de amânare a judecării cauzei. Ca excepție, părțile pot propune, în latura civilă, administrarea de probe care le dețin la acel moment și le prezintă instanței (*Hotărârea Plenumului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești, pct. 22*)

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descripțivului și dispozitivului sentinței (*pct. 1., 2. din decizie*), instanța de fond:

a) a constatat corect în descriptiv că **Vasilenco** Liudmila a suportat vătămări corporale, însă în dispozitiv a dispus divergent admiterea acțiunii civile înaintate de partea vătămată **Vasilenco** Liudmila.

Or, potrivit ordonanței de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 21.11.2016 și ordonanței de recunoaștere în calitate de parte civilă din aceeași dată, în calitate de parte vătămată și parte civilă a fost recunoscută **Vasilenco** Liudmila (*vol. I, f.d. 45-47*).

La fel, instanța de fond nu a soluționat în genere acțiunea civilă a părții vătămate **Vasilenco** Liudmila în partea privind încasarea prejudiciului moral de 5000 lei;

b) la fel, greșit a indicat în descriptiv că: „*acțiunea civilă înaintată de Maghiliov Vladimir în interesele minorului Moghiliov Xxxxx, în care solicită încasarea prejudiciului material în mărime de 29.000 lei, este oportun să fie admisă în principiu*”, apoi neîntemeiat a dispus în dispozitiv admiterea în principiu a *acțiunii civile înaintată de Maghiliov Vladimir în interesele minorului Moghiliov Xxxxx* - acțiune civilă inexistentă, or, potrivit materialelor cauzei penale, o astfel de acțiune civilă nu a fost înaintată în genere;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în coroborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, și anume, nu a dat apreciere cererii de recunoaștere în calitate de parte civilă, înaintată de Moghiliov V., în care indică că lui personal i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 29.000 lei, pentru deteriorarea automobilului, cât și ordonanței de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui Moghiliov V., în care este indicat că lui Moghiliov V. i-a fost cauzat un prejudiciu de 29.000 lei (*vol. I, f.d. 57-58*).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în latura civilă în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt, inclusiv dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 CPP. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt, inclusiv, dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 14.7.*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat

sentința și nu a rejudecat cauza în latura civilă, potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal în aspectul vizat.

Or, în dispozitiv, a admis parțial acțiunea civilă a părții vătămate **Vasilenco** Liudmila, deci persoană neregăsită în speță, și a încasat în beneficiul acestei părți vătămate **Vasilenco** Liudmila prejudiciul material de 4465,15 lei și moral de 4000 lei, în rest, sentința fiind menținută, adică referitor la admiterea în principiu a unei acțiuni civile inexistente - înaintată de Moghiliiov V. în interesele minorului Moghiliiov D., totodată, lipsind în descriptivul deciziei motivarea rejudecării cauzei și în partea privind paguba materială de 4465,15 lei;

c) nu a apreciat fiecare probă, în aspectul laturii civile, separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cererea de recunoaștere în calitate de parte civilă, înaintată de Moghiliiov V., în care indică că lui personal i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 29.000 lei, pentru deteriorarea automobilului, cât și ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui Moghiliiov V., în care este indicat că ultimului i-a fost cauzat un prejudiciu material de 29.000 lei (*vol. I, f.d. 57-58*).

d) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de partea civilă Moghiliiov V. și repetate în recursul ordinar, inclusiv că: „*a fost admisă în principiu o acțiune civilă inexistentă, înaintată de Moghiliiov V. în interesele minorului Moghiliiov D., cu toate că el nu este reprezentantul legal al nepotului lui, deoarece acesta are părinți, care nu au avut careva pretenții față de inculpat*” (*pct. 3., 5. din decizie*);

e) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile părții vătămate Vasilenco L., martorilor Moghiliiov V., Gladun V., Antoniuc V. și Scurtu N., procesul verbal de cercetare la fața locului din 29.08.2016, planșa fotografică și schița, raportul de expertiză medico-legală nr. 2906/D din 05.10.2016, corpul delict un CD ridicat de la Glavan V., cât și cele indicate la f.d. 57-58, 138 ale cauzei penale.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în latura civilă în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile de pe rol sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de avocata Svetlana Moraru în numele părții civile Moghiliov Vladimir și de avocata Ludmila Bîrcă în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2017, în privința inculpatului Golovei Anatoli Xxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 06 martie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun